

θεοῦν, ἐπὶ τὸ μεγαλοπρεπέστερον, ἐπὶ μιᾶς ἀπλῆς σανίδος. Καὶ μ' ὄλα ταῦτα οἱ θρηνοὶ καὶ οἱ ὀλοφυρμοί, τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλουν τὰ ἔθιμά των καὶ ὄχι ὁ ψυχικὸς πόνος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῶν οἰκειῶν των, δὲν περιγράφονται. Πρὸ εὗρισκονται ὄλα ἐκεῖναι αἱ γυναῖκες, αἱ συρρέουσαι περὶ τὸν νεκρὸν διὰ τὸν θρηγήσουν! Καὶ τί κοπετοὶ καὶ τί οἰμωγαὶ στρηγιῶσαι, τί κτυπήματα τοῦ στήθους καὶ ἔσχιματα παρειῶν καὶ ἔσφιζωμα μαλλιῶν καὶ αἱματώματα τοῦ προσώπου, εἰς ἔνδειξιν πένθους! Μερικαὶ σκλάβαι μάλιστα, ὑπερθεματίζουσαι, ἐπὶ τὸ τραγικώτερον, πίπτουν ὀρηκτικαὶ μὲ γυμνά τὰ στήθη ἐπὶ βράχων, αὐτοθανατούμεναι συνήθως ἐκ τῶν πληγῶν. Καὶ ἡ θλιβερά αὐτῆ κωμῶδία τοῦ πένθους ἐξακολουθεῖ ἐνίοτε ἐπὶ πολλὰς μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν ἡμέρας. Οἱ δὲ ἄρρενες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, εἰς ἐκδήλωσιν τῆς λύπης των, ἐνδύονται μαῦρα φορέματα, μαῦρα δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσίαν. Αὐτοὶ, χοροπηδοῦν, κλαίουν, φωνάζουσι καὶ ἀπαγγέλλουσι στίχους εἰς ἐξύμνησιν τοῦ μεταστάντος.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀντίληψις των ὡς χριστιανῶν. Τὸ περίεργον δὲ εἶνε ὅτι, ὅταν βαπτίζωνται, ὁ ἱερεὺς δὲν λείπει νὰ κρεμάσῃ περὶ τὸν τράχηλον τοῦ νηπίου τὸ περίφημον ὑφαντὸν λευκὸν σειρήτιον (τὸ matab) ὡς ἀπαραίτητον σῆμα ὅτι ἐγένεν ὀρθόδοξος χριστιανός! Καὶ τὸ σῆμα τοῦτο ὀφείλει νὰ φέρῃ ἐφ' ὄρου ζωῆς πᾶς Ἀθησυνός, ἄλλως θεωρεῖται ἄπιστος.

Κρίνω περιττὸν νὰ προσθέσω ὅτι ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους καὶ ἀποκτηνωτικὰς συνηθείας, δὲν εἶνε ἄπορον πῶς ὁ δεκάλογος καὶ αἱ ἐντολαὶ τοῦ Εὐαγγελίου παραβιάζονται ἀπὸ πρῶτας μέχρι ἐσπέρας. Πρὸ πάντων δὲ αἱ ἐντολαί: οὐ κλέψεις καὶ οὐ φονεύσεις. Αἱ κλοπαὶ καὶ οἱ φόνοι καὶ αἱ ληστεῖαι δίνουσι καὶ παίρνουσι μεθ' ὄλας τὰς καθιερωμένας δρακοντεῖους ποινάς. Πρὸ ὀλίγου ἔτι καιροῦ ἐξετελέσθη ἐν μέσῳ ἀγορᾶ ὁ ἀπαγχονισμὸς δύο καταδικῶν ἐπὶ ληστεία μετὰ φόνου. Τὸ θέαμα ἦτο φρικιαστικόν. Ἀμφιβάλλω ὅμως ἂν τὰ ἀπὸ τῶν δένδρων αἰωρούμενα πτώματα τῶν ἀπαγχονισθέντων ἐχρησίμευσαν διόλου πρὸς ἐκφόβισιν ἢ παραδειγματισμὸν. Τὴν ἐπομένῃν ἡκούσθησαν νέα κρούσματα κλοπῶν καὶ φόνων. Καὶ διόλου παράδοξον, ἀφοῦ ὁ χριστιανισμὸς ἄπτεται μόνον τῆς μαύρης ἐπιδερμίδος των χωρὶς νὰ ἔρχεται διόλου εἰς συνάφειαν μὲ τὴν ψυχὴν των. Ἡ χριστιανικὴ ὀρθοδοξία δὲν κατώρθωσεν ἀκόμη νὰ καλλιεργήσῃ παρ' αὐτοῖς κανὲν ἠθικὸν καὶ θρησκευτικὸν συναίσθημα. Εἶνε χριστιανοὶ οἱ ταλαίπωροι ἀλλὰ βυθισμένοι εἰς τὸ σκότος τῆς βαρβαρότητος.

ΑΛΕΞ. ΣΑΡΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Εἰς γεῦμα λογίων

ἘΛΑ, Χριστὲ καὶ Παναγιά! Τί μέγα θαῦμα ποῦνε,
νὰ τοῦνε οἱ λόγοι μαζί χωρὶς . . . νὰ φαγοθοῦνε!

ΣΑΤΑΝΑΣ